

3. Перекази мігрантів з-за кордону та можливі заходи щодо їх заохочення та ефективного використання / Національний Інститут Стратегічних Досліджень [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/1276/>

4. Приватні грошові перекази. За 2015 р. / Національний банк України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=19208357>

5. Приватні грошові перекази. За 3 квартали 2016 р. / Національний банк України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=19208355>

6. Приватні грошові перекази в Україну у III кварталі 2016 року / Економічний Дискусійний Клуб [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://edclub.com.ua/analitika/privatni-groshovi-pereказы-v-ukrayinu-u-iii-kvartali-2016-roku>

УДК 342.942 (043.2)

Токарева К. С., к.ю.н.,
юрист, засновник, партнер Юридичної компанії SotLex
м. Київ, Україна

ВПЛИВ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ НА ДОТРИМАННЯ ПРИНЦИПУ ЗАКОННОСТІ В УКРАЇНІ У ВИПАДКУ ЗАКРИТТЯ СПРАВИ ПРО АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ

Розгляд справ про адміністративні правопорушення повинен відбуватись в межах встановленого законом порядку та строків передбачених статтею 38 КУпАП, яка встановлює, що адміністративне стягнення може бути накладено не пізніше як через два місяці з дня вчинення правопорушення, а при триваючому правопорушенні – не пізніше як через два місяці з дня його виявлення. Якщо справи про адміністративні правопорушення відповідно до КУпАП чи інших законів підвідомчі суду (судді), стягнення може бути накладено не пізніше як через три місяці з дня вчинення правопорушення, а при триваючому правопорушенні – не пізніше як через три місяці з дня його виявлення, крім справ про адміністративні правопорушення, визначених іншими частинами цієї статті [1].

Лише у разі їх дотримання забезпечується законність діяльності судів та органів (посадових осіб), уповноважених розглядати і вирішувати справи про адміністративні правопорушення, здійснюється захист прав громадян, запобігання правопорушенням, а притягнення до адміністративної відповідальності винних осіб стає ефективним засобом виховання поваги до закону, прав і свобод, честі й гідності інших людей.

Г. В. Щуковська справедливо зазначає, що недодержання строків

накладення адміністративних стягнень є найбільш поширеним порушенням принципу законності [2, с. 435]. Законність, на думку В. В. Богуцького, В. В. Богуцької, В. В. Мартиновського, означає неухильне виконання вимог закону всіма учасниками адміністративної процесуальної діяльності [3, с. 40]. Однак, у даному дослідженні недодержання строків накладення адміністративних стягнень є свідченням порушення законності як правового явища, що за твердженням Т. О. Мацелик є: методом здійснення влади, правовим режимом, умовою здійснення правопорядку, вимогою суворого і неухильного дотримання законів тощо [4, с. 106].

Якщо дослідити стан дотримання законності строків накладення адміністративних стягнень на рівні регіонів, то результати показують існування одних і тих же проблем з приводу несвоєчасного направлення протоколів про адміністративні правопорушення на розгляд до суду, що призводить до закінчення строків статті 38 КУпАП. Наприклад, постановами Оржицького районного суду Полтавської області протягом одного місяця за спливом строку накладення адміністративного стягнення закрито дванадцять справ [5].

Сплив строку накладення адміністративного стягнення з вищезазначених підстав не залежить від поведінки особи, яка притягається до адміністративної відповідальності та є наслідком затягування процесу передачі справи уповноваженими на те органами (посадовими особами) з вини яких правопорушник безпідставно може уникнути відповідальності за вчинене ним діяння. Подібні факти зловживань з боку органів (посадових осіб), що уповноважені на складення протоколів про вчинення адміністративного правопорушення та надсилання їх на розгляд до суду, є наслідком відсутності правової норми у законодавстві, яка б передбачала часові межі їх здійснення.

Згідно статті 257 КУпАП протокол надсилається органіві (посадовій особі) уповноваженому розглядати справу про адміністративне правопорушення. Однак, конкретного встановленого строку для його здійснення закон не передбачає, що свідчить про значну законодавчу прогалину. Єдиними часовими обмеженнями для надсилання матеріалів справи в суд є строки накладення адміністративних стягнень, що передбачені статтею 38 КУпАП, на які посадові особи часто не звертають уваги. Доказами практичного існування вищеописаних проблем є чисельна судова практика. Наприклад, Ленінський районний суд міста Дніпропетровська заклав провадження в адміністративній справі щодо гр. К., який притягався до відповідальності за частиною 1 статті 122 КУпАП, у зв'язку з тим, що матеріали надійшли до суду через 2 дні після закінчення строку накладення адміністративного стягнення [6].

Отже, бездіяльність посадових осіб потягла закриття справи про адміністративне правопорушення та неможливість притягнення винної

особи до адміністративної відповідальності.

Таким чином, судова практика та дані отримані внаслідок прокурорських перевірок підтверджують наявність фактів зловживань правом, чітких порушень посадових осіб уповноважених органів у справах про адміністративні правопорушення, які полягають у несвоєчасному направленні матеріалів справи до суду та призводять до закриття провадження за закінченням строку накладення адміністративного стягнення.

Вчинення подібних порушень призводить до ухилення винних від адміністративної відповідальності, тому суду необхідно направляти в подібних випадках окремі подання для відповідного реагування та проведення службової перевірки.

Література

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. № 8073-X [Електронний ресурс]: Офіційний сайт Верховної Ради України. – [К.?]: Верховна Рада України, 1994-2014. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/80731-10/page2/>.

2. Щуковська Г. В. Щодо визначення матеріально-адміністративних гарантій законності притягнення громадян до адміністративної відповідальності / Г. В. Щуковська // Ученые записки таврического национального университета им. В. И. Вернадского. – 2009. – № 2. – С. 430-437. – (Серия «Юридические науки»; Том 22 (61)).

3. Провадження у справах про адміністративні правопорушення: навч. посіб. / В. В. Богуцький, В. В. Богуцька, В. В. Мартиновський. – 3-тє вид., перероб. і доп. – Харків: ФІНИ, 2010. – 200 с.

4. Мацелик Т. О. Законність як категорія адміністративного права / Т. О. Мацелик // Право та управління. – 2012. – № 1. – С. 105-111.

5. Правопорушники через закінчення терміну притягнення уникають адмінвідповідальності [Електронний ресурс]: Інтернет-портал. – Полтава «online». – Полтава: Mediagroup, 2010. – Режим доступу: <http://poltava.infomagic.ru/novosti-oblasti/pravoporushniki-cherez-zakinchennya-terminu-prityagnennya-unikayut-adminvidpovidalno/>.

6. Судова практика з розгляду адміністративних справ про деякі правопорушення на транспорті: узагальнення судової практики Верховного Суду України від 01 січ. 2004 р. [Електронний ресурс]: Офіційний сайт Верховної Ради України. – [К.?]: Верховна Рада України, 1994-2014. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=n0076700-04/>. – Назва з екрана.